

„A vita fő harci kérdése volt, hogy a személyi kultusz, a szektarianizmus és dogmatizmus tendenciái és legfőbb képviselői a XX. kongresszus után is megmaradtak és gátolták a szocialista demokratizmus kialakulását...” Erről a *Századok* nem írt, mint ahogy *elhallgatta a vita eredményét is*. „Pedig ez a vita hatalmas erővel demonstrálta a történészek, az értelmiség és az egész magyar nép egységes közvéleményét. A szektásság és dogmatizmus néhány védelmezője súlyos vereséget szenvedett... A vita eredményeinek mérlegelésénél azonban figyelembe kell venni, hogy ez esetben két különböző módon egyenlőtlen erő közti küzdelemről van szó. A vitán ezernyi tömeget jelentő többség áll szemben néhány emberrel. E néhány ember — mindenekelőtt Andics Erzsébet — kezében azonban a történész-front kulcspozíciói és hatalommal felruházott irányítása volt és *van még ma is*. Tudjuk, hogy ennek fő része van abban, hogy a Petőfi-köri vitáról ilyen beszámoló jelent meg a *Századok*ban. Meg kell állapítani, hogy a *Századok* szerkesztő bizottságát is felelősség terheli azért, hogy a vita ismeretében hozzájárult a cikk közléséhez. Ezért úgy gondoltuk, túl korai volt a cikknek az a megállapítása, hogy a történészfront antidemokratikus vezetését már „sikerült felszámolni”. Ma még nem lehet arról beszélni, hogy a történész-frontunk a széleskörű demokratizmus alapján szabadon fejlődhetne tovább. A *Századok* cikke maga is komoly figyelmeztető jel, hogy ezen a téren sürgős és súlyos feladataink vannak.”

A történészek levele így fejeződik be: „Tiltakozunk a *Századok* cikke ellen, amely jelentős visszaesést jelent a történész-fronton már kialakult bátor kritikai szellemhez képest. Tiltakozunk a tudományos igazság nevében. Nem nyugodhatunk bele, hogy a történészek folyóiratában még most is torzító, hamisító cikkek lássanak napvilágot.”

Irodalmi Újság,
1956. október 13.

Réti László

Tiltakozom a tudományos igazság nevében

Az *Irodalmi Újság* legutóbbi száma részleteket közöl egy levélből, amelyet meg nem nevezett 25 szerző írt a Petőfi-Kör-i történész vitáról. A cikk — nyilván a levél alapján — személyemmel is foglalkozik. Ki kell jelentenem, hogy a cikk rám vonatkozó megállapításai nem felelnek meg a tudományos igazságnak. A Petőfi Kör vitájában elmondott felszólalásomban én nem „a dogmatizmus és szektarianizmus elleni harc kibontakozását igyekeztem gátolni”. Felszólalásomban az első — és ezért

természetesen még nem eléggé kidolgozott — kísérletet tettem arra, hogy a párttörténetírás egészében kimutassam a személyi kultusból eredő téves, a marxizmus-leninizmussal össze nem egyeztethető nézeteket és keressem ezek kiküszöbölésének útját. Nem tudom, a 25 levélíró hogyan, milyen tudományos módszerekkel vizsgálta meg az általuk ezer főnyire becsült hallgatóság véleményét. A magam részéről bátran merem állítani, hogy a hallgatóság nagy része, sőt többsége nem értene egyet azzal a sommás és — enyhén szólva — tudománytalan ítélettel, amelyet most utólag mondanak felszólalásomról a levélírók.

Az *Irodalmi Újság* gyakran emel szót az ellen a régi rossz módszer ellen, amelynek alapján tárgyilagos bizonyítás nélkül, önkényesen kiragadott idézetekkel, rosszindulatú beskatulyázással intéztek el embereket és nézeteket. Úgy gondolom, helytelen volna, ha ebben az esetben az *Irodalmi Újság* segítene abban, hogy ez az általa is helytelenített és elítélt módszer feléledjen.

Irodalmi Újság,
1956. október 20.

A Petőfi Kör tervezett történelem tagozatának két meghívója

DOLGOZÓ IFJÚSÁG SZÖVETSÉGE
BUDAPESTI BIZOTTSÁGA

Budapest, 1956. szeptember 27
VI., Benczur-utca 25

Kedves Barátunk!

A Petőfi Kör Vezetősége legutóbbi ülésén elhatározta, hogy szakmánként u.n. alkotóköröket tagozatokat hoz létre, a kisebb, csak a szakmát érintő problémák megvitatására, a szakmai műveltség emelésére.

A történelem tagozat megalakulására, programjára, működésére vonatkozó megbeszélést október 3-án /szerdán/ d.u. fél 7 órakor tartjuk a Kossuth klubban, amelyre ezúton hívunk meg és feltétlenül elvárunk.

Budapest, 1956. szeptember 27.

A Petőfi Kör Vezetősége nevében:
Csatári Dániel, Györfly Sándor,
Nagy Balázs s.k.